

Protocol volledig openen basisonderwijs

Dit protocol is een vervolgvorsie op het protocol voor de gedeeltelijke opstelling van het basisonderwijs vanaf 11 mei 2020. Het kabinet heeft op 19 mei jl. aangekondigd dat basisscholen vanaf 8 juni volledig opengaan, tenzij uit de lopende monitoring naar de verspreiding van het virus in het primair onderwijs blijkt dat dit niet verantwoord is. Op basis van dit kabinetsbesluit hebben de partijen dit vervolgprotocol ontwikkeld.

Dit vervolgprotocol omvat enkele verruimingen en verduidelijkingen gebaseerd op het kabinetsbesluit van d.d. 19 mei 2020 om de scholen weer geheel open te stellen. Het protocol is opgesteld door PO-Raad, AOb, CNV Onderwijs, FvOv, en AVS, in afstemming met Ouders & Onderwijs, het Lerarencollectief, Boink, BMK, BK, Voor Werkende Ouders, OCW en SZW. Dit protocol is gebaseerd op nadere adviezen van de betreffende autoriteiten en collegiaal getoetst door het RIVM.

Het protocol dient nadrukkelijk als handreiking voor de sector bij het volledig openen van de scholen. Het kabinetsbesluit tot de volledige opening van de basisscholen is leidend: vanaf 8 juni gaan alle leerlingen weer volledig naar school, met inachtneming van de RIVM-voorschriften. Bij de volledige opening zijn scholen en werknemers niet gehouden aan het onmogelijke.

De aansluiting met de organisaties voor buitenschoolse opvang is essentieel en we roepen besturen en scholen dan ook op om aan de hand van dit protocol snel te komen tot afspraken over de aansluiting van de schooltijden op de opvangtijden.

In dit herziene protocol wordt ingegaan op een aantal praktische aspecten rondom veiligheid en hygiëne waar rekening mee gehouden kan worden als de scholen volledig opengaan. Dit protocol kan gezien worden als een handreiking voor eigen nadere invulling.

Versie 28 mei 2020

Vanuit het kabinetsbesluit zijn met ingang van 8 juni 2020 de volgende regels van toepassing op de scholen in het basisonderwijs:

1. Alle leerlingen gaan vanaf 8 juni 2020 volledig naar school.
2. Tussen leerlingen hoeft geen 1,5 meter afstand bewaard te worden.
3. Tussen personeelsleden en leerling moet zoveel mogelijk 1,5 meter afstand bewaard worden.
4. Tussen personeelsleden onderling moet 1,5 meter afstand bewaard worden, tenzij nabij contact voor de werkzaamheden noodzakelijk is.
5. Ouder(s)/verzorger(s) komen niet op het schoolplein of in de school.
6. De school zorgt ervoor dat leerlingen vaak hun handen wassen.
7. Buitenspelen gebeurt bij voorkeur alleen met dezelfde groep of klas.
8. Na school gaat iedereen direct naar huis of de BSO.
9. De school gaat zo snel mogelijk met de kinderopvang in overleg over de nieuwe inrichting van de dag aan de hand van dit protocol.

Bij de uitvoering van dit protocol wordt de medezeggenschapsraad betrokken op basis van de WMS, waarbij de termijnen voor overleg in redelijkheid worden ingevuld, zodanig dat snel besluiten kunnen worden genomen.

NB. Daar waar gesproken wordt over groep of klas kan dit ook een andere vorm van vaste groepssamenstelling zijn.

I Algemeen

1	Algemene RIVM richtlijn Veiligheidsrisico's	Scholen hanteren de RIVM-richtlijn: lci.rivm.nl/richtlijnen/ covid-19 . Specifiek zijn de volgende maatregelen van kracht: <ul style="list-style-type: none"> • Tussen leerlingen hoeft geen 1,5 meter afstand bewaard te worden. • Tussen personeelsleden en leerling moet zoveel mogelijk 1,5 meter afstand bewaard worden. • Tussen personeelsleden onderling moet 1,5 meter afstand bewaard worden. • Scholen melden zich bij de GGD wanneer sprake is van 3 of meer leerlingen met ziekteverschijnselen per groep (zie hoofdstuk IV).
2	Fysiek contact	<ul style="list-style-type: none"> • Volwassenen houden 1,5 meter afstand van elkaar. • Iedereen wast goed zijn/haar handen en meerdere keren per dag voor ten minste 20 seconden. • Er worden geen handen geschud. • Hoesten/niezen in de elleboog. • Niet aan je gezicht zitten.
3	Hygiënemaatregelen	Scholen dragen er zorg voor dat de algemene hygiënevoorschriften van het RIVM zoveel mogelijk worden nageleefd: rivm.nl/hygienerichtlijnen/basisscholen . Denk hierbij aan: <ul style="list-style-type: none"> • Handenwassen met water en zeep: begin schooluren, voor de pauze, na de pauze, na toiletgang¹. • Gebruik van papieren handdoekjes. • Oppervlakten reinigen met water en zeep². Een of meerdere personeelsleden moeten verantwoordelijk worden gesteld voor de uitvoering van deze hygiënemaatregelen. Specifiek zijn de volgende maatregelen van kracht: <ul style="list-style-type: none"> • Scholen dragen er zorg voor dat de algemene hygiënevoorschriften van het RIVM zo veel mogelijk worden nageleefd. • Personeelsleden dragen géén persoonlijke beschermingsmiddelen. Indien een individueel personeelslid toch behoefte heeft aan persoonlijke beschermingsmiddelen, kan daarover overlegd worden. Vanuit veiligheidsoverwegingen is het niet nodig.
4	Hygiëneregeling leermiddelen	Leermiddelen, speelgoed, speelmaterialen, devices en werkplek dienen bij gebruik door meerdere leerlingen met regelmaat schoon gemaakt te worden met water en zeep. Ook materialen die met regelmaat door meerdere leerkrachten worden gebruikt worden met regelmaat schoon gemaakt met water en zeep.
5	Schoonmaak	Dagelijks intensieve schoonmaak door schoonmaakprofessionals.
6	Afstand personeel	Tussen personeelsleden onderling moet 1,5 meter afstand bewaard worden, tenzij nabij contact voor de werkzaamheden noodzakelijk is.

1. Handdesinfectie voor kinderen is alleen effectief bij juist gebruik, dus onder toezicht. Wanneer het op enige manier mogelijk is de kinderen te laten handenwassen heeft dit sterke voorkeur en beleid zou daar op moeten zijn gericht. Er speelt een gezondheidsrisico door aanwezigheid van desinfecterende producten. Is regelmatig handen wassen niet mogelijk, dan zou handdesinfectie alleen onder toezicht en in de bovenbouw moeten plaatsvinden.
2. Desinfectie van oppervlakten heeft geen toegevoegde waarde ten opzichte reinigen met water en zeep. Daarnaast geeft het aanwezig zijn van deze middelen een gezondheidsrisico in klaslokalen. Het RIVM adviseert geen oppervlaktedesinfectie op scholen toe te passen.

II Aanwezigheid van leerlingen, ouder(s)/verzorger(s) en externen op school en lesaanbod

1	Aanwezigheid van leerlingen op school en (les)aanbod	<ul style="list-style-type: none"> • Alle leerlingen gaan volledig naar school. Tussen leerlingen onderling hoeft geen 1,5 meter afstand gehandhaafd te worden. • Het is als vanzelfsprekend eigen schoolbeleid hoe invulling te gaan geven aan het lesaanbod. Scholen wordt dringend geadviseerd zeer terughoudend te zijn met groepsactiviteiten zoals schoolreisjes, schoolkampen, vieringen, musicals en excursies. Voor al deze activiteiten gelden de algemene richtlijnen vanuit de overheid m.b.t. bijeenkomsten buiten het reguliere lesaanbod, het beperken van verplaatsingen in de openbare ruimte enz. De uiteindelijke afweging hierover zal op school- of bestuursniveau gemaakt moeten worden, in overleg met de MR en evt. de Veiligheidsregio, binnen de richtlijnen van het RIVM. Indien een groepsactiviteit georganiseerd wordt, dan vindt deze bij voorkeur buiten en in de eigen vaste klas of groep plaats. • Voor muziekonderwijs geldt specifiek: zang en gebruik van blaasinstrumenten is voor leerlingen in het primair onderwijs is toegestaan.
2	Ondersteuning door ouder(s)/verzorger(s) bij leeractiviteiten	Er is in principe geen ondersteuning door ouder(s)/verzorger(s) mogelijk in de school, behalve door vaste vrijwilligers (zie paragraaf 5).
3	Ondersteuning van leerlingen door (externe) professionals in de school	<p>Personen die de zorg in de school verlenen, dragen geen persoonlijke beschermingsmiddelen maar houden wel te allen tijde 1,5 meter afstand tot personeelsleden.</p> <p>Specifiek is de volgende maatregel van kracht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zorgverlening in de school door bijvoorbeeld ambulante jeugdhulp kan weer worden opgestart.
4	Contact ouder(s)/verzorger(s)	Er is geen fysiek contact tussen onderwijspersoneel en ouder(s)/verzorger(s) (cf RIVM-richtlijn). Oudergesprekken vinden digitaal plaats. Ouder(s)/verzorger(s) zijn niet aanwezig in het in de school. Oudergesprekken kunnen eventueel na schooltijd op het schoolplein of elders buiten plaatsvinden.
5	Vaste vrijwilligers en stagiaires	<p>(Vaste) vrijwilligers die op reguliere basis werkzaamheden in en rond de school uitvoeren en hiervoor bijvoorbeeld een vrijwilligersvergoeding ontvangen, kunnen weer aanwezig zijn op school. Op hen zijn dezelfde regels van toepassing als op het personeel.</p> <p>Stagiaires kunnen, in afstemming met de opleiding, aanwezig zijn in de school.</p>

III In en rondom schoolgebouw

1	Schoolplein	<p>Klassen of groepen maken bij voorkeur gescheiden van andere klassen of groepen gebruik van het schoolplein.</p> <ul style="list-style-type: none"> Ouder(s)/verzorger(s) begeven zich niet op het schoolplein, tenzij de lokale omstandigheden t.b.v. het waarborgen van de 1,5m afstand tussen volwassenen en/of de verkeersveiligheid vraagt om (gedeeltelijk) benutten van het schoolplein voor het spreiden van volwassenen of voor het bieden van looproutes om de school(omgeving) te verlaten.
2	Looproutes in en om de school	<p>De school hanteert looproutes.</p>
3	Binnenkomst, ophalen en looproutes door school	<p>De school wijst een plek aan waar leerlingen afscheid van ouder(s)/verzorger(s) kunnen nemen voordat zij het schoolplein/de school betreden.</p> <p>Personeel staat buiten om halen en brengen in goede banen te leiden.</p> <p>Specifiek zijn de volgende maatregelen van kracht:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ouder(s)/verzorger(s) komen niet op het schoolplein of in de school tenzij de lokale omstandigheden t.b.v. het waarborgen van de 1,5m afstand tussen volwassenen en/of de verkeersveiligheid vraagt om (gedeeltelijk) benutten van het schoolplein voor het spreiden van volwassenen of voor het bieden van looproutes om de school(omgeving) te verlaten. Leerlingen worden door maximaal één volwassene opgehaald. Leerlingen komen zoveel mogelijk lopend of met de fiets naar school. Om voldoende afstand tussen volwassenen te garanderen kunnen scholen ervoor kiezen om te werken met gespreide breng- en haaltijden. Na school gaat iedereen direct naar huis of de BSO.
4	Pauzebeleid	<p>De klas of groep leerlingen waaraan lesgegeven wordt, blijft zo veel mogelijk gehandhaafd in de pauze.</p>
5	Leerlingenvervoer	<p>De gemeente organiseert het leerlingenvervoer voor de kinderen in het basisonderwijs op de reguliere wijze. De koepelorganisatie voor het Bedrijfspersonenvervoer heeft haar eigen coronaprotocol. Meer informatie over het taxivervoer vindt u via: taxipro.nl/contractvervoer/2020/04/25/protocol-leerlingenvervoer-geen-onderlinge-afstand-of-mondkapjes-nodig/.</p> <p>Specifiek zijn de volgende maatregelen van kracht:</p> <ul style="list-style-type: none"> De gemeente organiseert het leerlingenvervoer voor leerlingen in het basisonderwijs op de reguliere wijze. Er is geen afstandscriterium voor leerlingenvervoer in het (speciaal) onderwijs. Er is geen maximumaantal leerlingen in het leerlingenvervoer. Het is niet nodig om te werken met afscheidingsschermen of persoonlijke beschermingsmiddelen (zoals mondkapjes). Ouder(s)/verzorger(s) moeten wel op afstand blijven en betrokken partijen krijgen het advies om te komen tot een werkwijze waar iedereen zich prettig bij voelt.

IV Gezondheid		
1	Medisch handelen	<p>Medische handelingen kunnen zonder extra persoonlijke beschermingsmiddelen worden uitgevoerd. Indien een individueel personeelslid toch behoefte heeft aan persoonlijke beschermingsmiddelen, kan daarover overlegd worden. Vanuit veiligheidsoverwegingen is het niet nodig.</p> <p>Wanneer intensieve medische of verpleegkundige zorg in het regulier én speciaal basisonderwijs moeten worden uitgevoerd waarbij normaal gesproken handschoenen worden gedragen, wordt geadviseerd deze nu ook te dragen. Extra middelen, zoals mondkapjes, zijn niet nodig.</p>
2	Wegstuurbeleid	<p>Cf richtlijn RIVM: wanneer een personeelslid gedurende de dag klachten ontwikkelt zoals genoemd in paragraaf 4, gaat het personeelslid naar huis.</p> <p>Cf richtlijn RIVM: wanneer een leerling gedurende de dag klachten ontwikkelt zoals genoemd in paragraaf 3, gaat de leerling naar huis. Ook eventuele broers/zussen worden hierover geïnformeerd en gaan naar huis. De leerling gaat dan ook niet naar de BSO.</p> <p>Gebruik geen temperatuurmeting als indicator. Zonder uitzondering moet een leerling of personeelslid met klachten naar huis. Een temperatuurmeting bij twijfel kan juist onduidelijkheid geven.</p> <p>Specifiek is de volgende maatregel van kracht:</p> <ul style="list-style-type: none"> Als een leerling ziek wordt, wordt het direct door een ouder/verzorger opgehaald.
3	Thuisblijf regels – gezondheid leerlingen	<p>De school past de streng werende RIVM-adviezen en richtlijnen die gelden voor het onderwijs toe:</p> <ul style="list-style-type: none"> Een leerling met de volgende (luchtweg)klachten³ blijft thuis: <ul style="list-style-type: none"> Neusverkoudheid. Hoesten. Moeilijk ademen/benauwdheid. Tijdelijk minder ruiken en proeven. Een leerling met koorts boven 38 °C blijft thuis. Wanneer een leerling positief getest is op corona moet hij/zij ten minste 7 dagen thuisblijven en uitzieken. De leerling mag pas weer naar school en de opvang als hij/zij na deze 7 dagen ook 24 uur geen klachten meer heeft. Zie voor meer informatie over thuisblijven: lci.rivm.nl/leefregels Als iemand in het huishouden van de leerling koorts boven 38 °C en/of benauwdheidsklachten heeft, blijft de leerling ook thuis. Als iedereen binnen het huishouden 24 uur geen klachten heeft, mag de leerling weer naar school en de opvang. Als iemand in het huishouden van de leerling getest is voor COVID-19 en een positieve uitslag heeft, moet de leerling wachten tot die persoon 24 uur klachtenvrij is en dan 14 extra dagen thuisblijven. Zie voor meer informatie: lci.rivm.nl/informatiebriefhuishoogthuis. Bij een ongewoon aantal leerlingen met klachten (vanaf drie leerlingen per groep) neemt de school contact op met de GGD. <p>Specifiek zijn de volgende maatregelen van kracht:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zie testbeleid leerlingen: rivm.nl/coronavirus-covid-19/testen. Leerlingen met klachten worden zo mogelijk getest door de GGD met toestemming van ouder(s)/verzorger(s), volgens het landelijk testbeleid en opgestelde uitgangspunten. Leerlingen die behoren tot een risicogroep kunnen worden vrijgesteld van fysiek onderwijs (beslissing van ouder(s)/verzorger(s) in overleg met de school en de behandelend arts). Leerlingen van wie gezinsleden tot een risicogroep behoren, kunnen worden vrijgesteld van fysiek onderwijs (beslissing van ouder(s)/verzorger(s) in overleg met de school en de behandelend arts).

3. Als het kind elk jaar hooikoorts heeft of chronisch verkouden is dan herken je de klachten. Het kind mag dan gewoon naar school. Twijfel je of zijn de klachten anders dan je gewend bent, houdt het kind dan thuis tot de (nieuwe) klachten voorbij zijn. Voor meer informatie: [RIVM Langdurig-neusverkouden-kinderen](#).

IV Gezondheid

4	Thuisblijf regels – gezondheid personeel	<p>De school past de streng werende RIVM-adviezen en richtlijnen die gelden voor het onderwijs toe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een personeelslid met de volgende (luchtweg)klachten⁴ blijft thuis:<ul style="list-style-type: none"> • Neusverkoudheid. • Hoesten. • Moeilijk ademen/benauwdheid. • Tijdelijk minder ruiken en proeven. • Een personeelslid met koorts boven 38 °C blijft thuis. • Wanneer een personeelslid positief getest is op corona, moet hij/zij ten minste 7 dagen thuisblijven en uitzieken. Het personeelslid mag pas weer naar school als hij/zij na deze 7 dagen ook 24 uur geen klachten meer heeft. Zie voor informatie: lci.rivm.nl/leefregels. • Als iemand in het huishouden van het personeelslid koorts boven 38°C en/of benauwdheidsklachten heeft, blijft het personeelslid ook thuis. • Als iedereen binnen het huishouden 24 uur geen klachten heeft, mag het personeelslid weer naar school. • Als iemand in het huishouden van het personeelslid getest is voor COVID-19 en een positieve uitslag heeft, moet het personeelslid wachten tot die persoon 24 uur klachtenvrij is en dan 14 extra dagen thuisblijven. Zie voor informatie: lci.rivm.nl/informatiebrieftuisgenootthuis • Personeelsleden met klachten nemen contact op met de bedrijfs-/arbo-arts. <p>Specifiek zijn de volgende maatregelen van kracht:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personeelsleden met coronagerelateerde klachten worden getest conform het landelijk testbeleid en opgestelde uitgangspunten. De regie van het testbeleid ligt bij de GGD: ggdghor.nl/thema/testen-covid-19/. • Je blijft thuis tot de uitslag bekend is (overleg met werkgever over welke werkzaamheden je eventueel vanuit huis kunt doen). • Personeelsleden die in een risicogroep vallen, kunnen worden vrijgesteld van werk op school (keuze medewerker in overleg met de bedrijfs-/arbo-arts of behandelend arts en werkgever). • Personeelsleden met gezinsleden die in een risicogroep vallen, kunnen worden vrijgesteld van werk op school (keuze medewerker in overleg met de werkgever en behandelend arts). • Een personeelslid dat niet tot de risicogroep behoort maar zich wel ernstig zorgen maakt, gaat hierover in gesprek met zijn werkgever. In dat gesprek wordt beoordeeld of tot afspraken gekomen kan worden over de precieze invulling van de werkzaamheden. Indien een individueel personeelslid toch behoefte heeft aan persoonlijke beschermingsmiddelen, kan daarover overlegd worden. Vanuit veiligheidsoverwegingen is het niet nodig. • Medische informatie van het personeelslid wordt niet gedeeld met de werkgever of collega's. • De bedrijfs-/arbo-arts kan hierbij betrokken worden.
---	---	---

4. Als een personeelslid elk jaar hooikoorts heeft of chronisch verkouden is dan herken je de klachten. Het personeelslid mag dan gewoon naar school. Twijfel je of zijn de klachten anders dan je gewend bent, dan blijft het personeelslid thuis tot de (nieuwe) klachten voorbij zijn.

V Capaciteit			
	1	Beschikbaarheid personeel	Bij afwezigheid van personeel wordt (indien mogelijk) vervangen.

VI Opvang			
	1	Noodopvang kinderen in kwetsbare posities en leerlingen van ouder(s)/ verzorger(s) met cruciale beroepen	Met ingang van 8 juni wordt door scholen geen noodopvang meer aangeboden.
	2	Tussenschoolse opvang	<p>Tussenschoolse opvang kan worden aangeboden, ook door externe partijen, mits de regels van dit protocol in acht worden genomen. Dat betekent dat ook hier de 1,5m maatregel tussen volwassenen en leerlingen en de thuisblijfgeregels voor het personeel van toepassing zijn op alle personen die ingezet worden voor de tussenschoolse opvang.</p> <p>Het heeft de voorkeur om leerlingen tussen de middag op school te houden om te eten middels tussenschoolse opvang om zo het aantal haal en breng bewegingen te beperken. Ouders/verzorgers kunnen niet gedwongen worden dit verplicht af te nemen op scholen die voor de sluiting van 13 maart geen 'verplichte' tussenschoolse opvang kenden. Het is dus onder voorwaarden (1,5 m, gespreid ophalen, looproutes, geen ouders/verzorgers in school en op het schoolplein) weer mogelijk de leerlingen tussen de middag naar huis te laten gaan.</p>